

STUDIA RECENZYJNE

Rocznik Pedagogiczny 40/2017
PL ISSN 0137-9585

ZBYSZKO MELOSIK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

EUGENIA POTULICKA:
*EDUKACJA MNIEJSZOŚCI RASOWYCH I ETNICZNYCH
W STANACH ZJEDNOCZONYCH;*
WYDAWNICTWO NAUKOWE UAM; POZNAŃ 2016, SS. 272

Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że książka prof. dr hab. Eugenii Potulickiej pt. „Edukacja mniejszości rasowych i etnicznych w Stanach Zjednoczonych” stoi na bardzo wysokim poziomie. Uważam, iż spełnia ona wszystkie kryteria oryginalnej rozprawy naukowej. Profesor Eugenia Potulicka, autorka znana i uznana, czytana i cytowana, potwierdza w niej swoją niekwestionowaną, wysoką pozycję w polskiej pedagogice porównawczej, socjologii edukacji i szerzej – pedagogice społecznej.

Już na wstępie mojej recenzji pragnę postawić tezę, iż jest to książka merytorycznie bardzo dobra – i to zarówno w kontekście przyjętych przez Autorkę założeń teoretycznych i metodologicznych, narracji oraz argumentacji, jak i konkretnych rezultatów analitycznych. Stanowi ona – jak jestem o tym przekonany – istotny wkład do współczesnej polskiej myśli edukacyjnej. Autorka postawiła przed sobą zadanie bardzo ambitne i wywiązała się z niego doskonale.

Prof. dr hab. Eugenia Potulicka potwierdza w swojej książce nadzwyczajne kompetencje do prowadzenia dyskursu naukowego, a także swobodę prowadzenia oryginalnej narracji, zdolność do utrzymywania bardzo precyzyjnej logiki wywodu oraz swoje znakomite dyspozycje do zarówno bardzo abstrakcyjnych rozważań i uogólnionej refleksji, jak i detalicznych rekonstrukcji. Znakomicie porusza się ona po podejmowanej problematyce, a jej rozważania są bardzo dobrze uzasadnione, dając niezwykle interesujący obraz zagadnień postawionych w tytułach poszczególnych rozdziałów.

Dodam, że tekst książki napisany jest w sposób bardzo komunikatywny, jasnym językiem, niezwykle erudycyjnie, a poszczególne wywody posiadają zawsze swoją wewnętrzną strukturę i logikę, nie tracąc przy tym swojej akademickości. Wszystko to sprawia, że „dobrze się ją czyta”. Ponadto narracje Autorki pozbawione są jakiegokolwiek moralizatorstwa – ciągle jeszcze obec-

nego w wielu pracach z dziedziny pedagogiki. Tego typu narracja nie odbiera jej analizom wyrazistości, wręcz przeciwnie. Rozważania Autorki są bowiem dynamiczne, a jednocześnie otwarte; dając czytelnikowi możliwość dokonania własnych interpretacji omawianych zagadnień. Zawierają jednocześnie zawsze – opartą o wysokie standardy naukowe i przy zastosowaniu precyzyjnych metod badawczych – diagnozę/analizę/rekonstrukcję badanej rzeczywistości społeczno-edukacyjnej.

Książka składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia i bibliografii. W całości jej struktura jest przejrzysta, a poszczególne rozdziały i podrozdziały wynikają jeden z drugiego tworząc logiczną całość. We wstępie Autorka w bardzo przekonujący sposób przedstawiła charakterystykę mniejszości rasowych i etnicznych w Stanach Zjednoczonych oraz modele stosunków międzyrasowych.

W rozdziale pierwszym narracje Autorki dotyczą teorii rasy; z kolei w rozdziale drugim rekonstruuje ona zjawisko przejścia od – jak to ujmuje – „detronizacji metropolii do urbanizacji neoliberalnej”. Wreszcie w rozdziale trzecim prof. dr hab. Eugenia Potulicka analizuje czynniki wpływające na przepaść w osiągnięciach szkolnych uczniów z mniejszości rasowych i etnicznych oraz uczniów rasy białej. Są to rozdziały napisane w sposób bardzo kompetentny i wręcz „kompletny”, świadczący o ugruntowanej „świadomości badawczej” Autorki. Wykazuje ona w nich zarówno znajomość różnorodnych teorii, jak i – z drugiej strony – amerykańskiej rzeczywistości społeczno-edukacyjnej, ale także zdolność do jej krytycznej, naukowej rekonstrukcji/dekonstrukcji i umieszczenia w różnorodnych, krystalizujących istotę kontekstach.

Podobnie, bardzo wysoki poziom merytoryczny cechuje kolejne rozdziały książki prof. dr hab. Eugenii Potulickiej. Po pierwsze, ocena ta odnosi się do rozdziału czwartego, w którym zawarte są analizy sytuacji studentów kolorowych w okresie reform neoliberalnych. Na równie wysokim poziomie stoi rozdział piąty, odnoszący się do koncepcji rewitalizacji edukacji dla mniejszości rasowych i etnicznych oraz rozdział siódmy, dotyczący trudności w reformowaniu szkół-gett. Bardzo pozytywnie oceniam również fragment zatytułowany „zakończenie” – merytoryczny i świetnie napisany.

Oceniając bardzo wysoko recenzowaną książkę, pragnę podkreślić ogromną erudycję prof. dr hab. Eugenii Potulickiej, tak, jak przejawia się ona w poszczególnych rozdziałach oraz jej zdolność do interdyscyplinarnego myślenia, jak również kompetentnego przemieszczania się przez paradygmaty i teorie oraz różne konteksty analizowanej amerykańskiej rzeczywistości społeczno-edukacyjnej. Prof. dr hab. Eugenia Potulicka bardzo swobodnie porusza się po poszczególnych, wchodzących w zakres książki, zagadnieniach i potrafi precyzyjnie wyrażać swoje myśli i przedstawiać własne linie argumentacji.

Podkreślam raz jeszcze, że recenzowana przeze mnie książka stoi na bardzo wysokim poziomie naukowym, a jej Autorka – raz jeszcze stwierdzę – znakomicie porusza się po podejmowanych przez siebie problemach, wykorzystując

bardzo poprawnie i erudycyjnie niezwykle bogatą literaturę przedmiotu. Pragnę przy tym stwierdzić, że dokonywane przez prof. dr hab. Eugenię Potulicką rekonstrukcje, analizy i interpretacje są bardzo mocno osadzone, wyznaczonej przez główny problem badawczy, logice pracy (zarówno w kontekście swojej treści, jak i sposobu prowadzenia dyskursu naukowego).

Podsumowując stwierdzam, że najnowsza książka prof. dr hab. Eugenii Potulickiej jest na wysokim poziomie merytorycznym, spełnia wszystkie kryteria naukowości i akademickości. Jest to oryginalne i twórcze dzieło, które stanowi niezaprzeczalny wkład Autorki w wybrane przez nią pole problemowe.